

PÕLLUMAJANDUS-
MINISTEERIUM

AMRi tegevused Põllumajandusministeeriumi valdkonnas

Piret Aasmäe

Toiduohutuse osakond/ peaspetsialist

23.04.2015

Euroopa Komisjoni tegevus resistentsuse vähendamiseks

- Resistentsuse vähendamise tegevuskava 5 aastaks (2011- 2016)
- Euroopa Komisjoni AMR seire alates 2007.aastast; kaasrahastatav 2014. aastast.
- Juhend veterinaarravimite mõistlikuks kasutamiseks- eelnõu

Eestis tehtud resistentsuse seire

- VTA tegeleb *Salmonella* ja *Campylobacteri* ravimresistentsuse seirega aastast 2004.
- 2007/407/EÜ: Komisjoni otsus, 12. juuni 2007, kodulindudel ja sigadel esineva *Salmonella* -bakteri antimikroobse resistentsuse ühtlustatud seire kohta

Salmonella spp. tüvede tundlikkust määrati 10 antibiootikumi suhtes

Eestis tehtud resistentsuse seire (2)

Lisaks EL seirele ka teistelt loomaliikidelt ja toidust seire/järelevalve korras võetud proovidest isoleeritud *Salmonella* spp. ja *Campylobacter* spp. tüvede resistentsust

Eesti määras tüvede tundlikkust 12 ja hiljem 14 antibiootikumi suhtes

EL resistentsuse seire

2013/652/EL: Komisjoni rakendusotsus, 12. november 2013, zoonootiliste ja kkommensaalsete bakterite antimikroobse resistentsuse seire ja aruandluse kohta

EL kaasrahastab 50 % ulatuses.

Alates 2015 aastast nn Granti süsteem- igale LRle

EL resistentsuse seire (2)

Salmonella spp.

Campylobacter jejuni (broilerid)

E.coli (broilerid, nuumsead)

Salmonella spp. ja *E.coli*, kes toodavad järgmisi
ensüüme: laiendatud spektriga β -laktamaasid ja/või
AmpC β -laktamaasid ja karbapenemaasid

Vabatahtlik seire:

Enterococcus faecium ja *Enterococcus faecalis*
(broilerid, nuumsead)

Campylobacter coli (broilerid, nuumsead)

EL resistentsuse seire (3)

2014 – broilerite umbsooled tapamajas (värskel broileriliha seire jaemüügiettevõtetes ei olnud kohustuslik): proovides määrati *E.coli*, *Campylobacter* spp., *Enterococcus faecalis* ja *E.faecium*.

2015 – nuumsigade umbsooled tapamajas ja värskel sea- ja veiseliha jaemüügiettevõtetes: umbsoole proovides määratakse *E.coli*, *Campylobacter* spp., ESBL/AmpC ja karbapenemaasi tootev *E.coli* ning liha proovides määratakse ESBL/AmpC ja karbapenemaasi tootev *E.coli*.

Salmonella spp. tüved kogutakse munakanade ja broilerite kontrollprogrammide raames ja ettevõtja poolt mikrobioloogia määruse kohaselt võetud proovidest.

Lisaks sellele VTA teostab ka teistelt loomaliikidelt ja toidust seirete/järelevalve korras võetud proovidest isoleeritud *Salmonella* spp. ja *Campylobacter* spp. tüvede ravimresistentsuse seiret.

Õigusaktid ravimite veterinaarseks otstarbeks kasutamise kohta

- Ravimiseadus
- PõM 23.02.2005 määrus nr 21 „Ravimite ning ravimsöötade loomahaiguste ennetamiseks ja raviks kasutamise tingimused ja kord“

Infomaterjalid veterinaararstile ja loomapidajale

- *Juhendmaterjal veterinaarravimite kasutamise kohta* - koostanud PM ja Ravimiamet
- *Soovitused antibiootikumide kasutamiseks* - koostanud EMÜ teadlased
- *Abiks loomapidajale- veterinaarravimite kasutamise farmis* –koostanud PM ja RA

ABIKS VETERINAARARSTILE .

Veterinaarravimite kasutamine

- ❖ Registrid Ravimiameti kodulehel-
Veterinaarravimiregister ja humaanravimiregister
- ❖ Ravimite kasutamine, kaskaad ning antibiootikumide vastutustundlik kasutamine
- ❖ Ravimi väljastamine loomapidajale
- ❖ Veterinaarravimite kõrvaltoimed, sellest teatamine
- ❖ Kasulikud viited (lingid VTA, RA, Eur-Lex, Riigi Teataja jne)

<http://www.vet.agri.ee/static/files/1292.veterinaarravimite%20kasutamisest.pdf>

Soovitused antibiootikumide kasutamiseks

- *Soovitused antibiootikumide mõistlikuks kasutamiseks eri loomaliikide ravis- aluseks EMÜ ja VTLi uuring aastatel 2000-2011*
- Antibiootikumide kasutamise soovitused veiste haiguste raviks
- Antibiootikumide kasutamise soovitused sigade haiguste raviks

<http://www.vet.agri.ee/?op=body&id=1233>

Abiks loomapidajale- veterinaarravimite kasutamise farmis

1. Planeerige haiguse tõrjet
2. Ostke ravimeid ainult seaduslikest allikatest
3. Hoidke korras ravimite arvestus
4. Manustage ravimeid õigesti
5. Jälgige ohutusnõudeid
6. Jälgige keeluaegu
7. Säilitage ravimeid ohutult
8. Registreerige ja teavitage igast kõrvalnähust
9. Hävitage ravimijäägid ohutult

<http://www.agri.ee/sites/default/files/public/juurkataloog/TRUKIS ED/2002/trykis-2002-veterinaarravimid-farmis.pdf>

Peamised probleemid valdkonna korraldusel.

Eestil puudub ühtne AMRi poliitika ja tegevuskava-

- Süsteemne lähenemine koolitustele ja uuringutele
- AMRi info hajali
- Laiem teadlikkuse tõstmine

Tulevikuplaanid ning initsiatiivid valdkonnas.

- PM ministri KK nr 14/ 21.01.2015-

„Mikroobide resistentsuse vähendamise tegevuskava 2015- 2020“ ettevalmistava töörühma moodustamine.

- Töörühma liikmed- PM, VTA, VTL, RA, EMÜ, ELÜ
- Planeeritud I poolaastas 5 kohtumist
- Esialgne tutvustamine huvigruppidele 2015. aasta sügis.

Tegevuskava üldine eesmärk:

Antimikroobsete ainete vastutustundlik kasutamine põllumajandusloomadel (sh kalad, linnud, mesilased, hobused)

Tegevuskava struktuur ja ülesehitus (1)

1. SISSEJUHATUS

- Mikroobide resistentsuse hetkeolukord

2. TEGEVUSKAVA STRATEEGILINE EESMÄRK

3. AMR VALDKONNAPÕHINE ANALÜÜS

- Veterinaarseks otstarbeks kasutatavad ravimid ja ravimsöödad, sh õiguslikud alused, praktika ja järelvalve
- Antimikroobsete ainete kasutamise teadlikkus (loomaarst, loomapidaja, toidutöötaja). Koolitus, nõustamine, teabe levitamine.
- Teadus- ja rakendusuringud. Resistentsuse seire ja laboriuuringud.

Tegevuskava struktuur ja ülesehitus (2)

4. SEOSSED TEISTE ARENGUDOKUMENTIDEGA, MEDITSIINI JA KESKKONNA VALDKONNAGA

- Teised arengudokumendid
- Meditsiinivaldkonnaga seosed
- Keskkonnaga seosed

5. RAHASTAMINE JA ELLUVIIMINE

- AMR valdkonna rakendusplaan, sh teadus- ja rakendusuuringud aastatel 2015-2020 – tegevused, ajakava, rahastusallikas (sh EL jm võimalused)
- AMR väljaannete nimekiri aastatel 2015-2020
- AMRi alased koolitused, infopäevad ja teavitussüritused aastatel 2015-2020

PÕLLUMAJANDUS-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Piret Aasmäe

piret.aasmae@agri.ee